UNITATEA DE ÎNVĂŢARE 3: TEORIA CONSUMATORULUI

3.2. Utilitatea totală și utilitatea marginală. Determinarea și evoluția lor

- Utilitatea totală, U, a unui bun oarecare, X, măsoară satisfacţia globală pe care individul o obţine prin consumarea unei anumite cantităţi din acest bun. Deci, nivelul lui U depinde de cantitatea consumată, adică "U este funcţie de X", ceea ce se scrie: U = f(x), în care X este cantitatea consumată din bunul X.
- Utilitatea marginală, Um, măsoară evoluția utilității totale pentru o variație foarte mică a cantității consumate.
 - Bunuri imperfect divizibile
 - Bunuri perfect divizibile

Utilitatea marginală a unui bun X imperfect divizibil (U_mX) reprezintă variația utilității totale (DU) determinată de consumul unei unități suplimentare din acest bun.

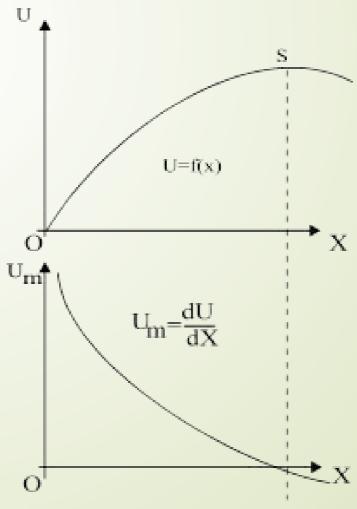
deci:
$$U_m X = \frac{\Delta U}{\Delta X}$$
 (3.1.)

utilitatea marginală a unui bun perfect divizibil reprezintă variația utilității totale pentru o variație infinit de mică ("infinitezimală") a cantității consumate din acel bun.

$$U_{\rm m} = f'(x) \text{ sau } U_{\rm m} = \frac{\partial y}{\partial x}$$
 (3.2.)

- principiul utilității marginale descrescânde: intensitatea unei nevoi este descrescândă pe măsură ce cantitatea consumată crește.
- Graficul functiei de utilitate si punctul se sațietate
- utilitatea marginală va fi în mod normal *descrescătoare* și *pozitivă*

Fig. 3.1. Evoluția utilității totale și a utilității marginale

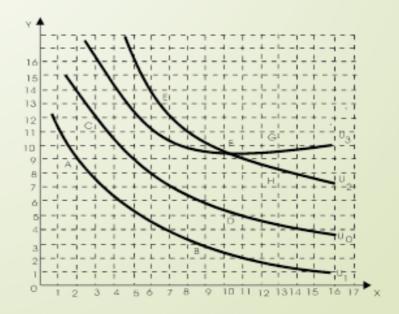

3.3. Abordarea ordinală a utilității și echilibrul consumatorului

3.3.1. Definiția și proprietățile curbei de indiferență

Mulţimea combinaţiilor a două bunuri, X şi Y, care asigură consumatorului un nivel de utilitate identic se numeşte curbă de indiferenţă.

Fig. 3.3.Curbe de indiferență și proprietățile lor

3.3.2. Rata marginală si medie de substituire (RMS)

Rata marginală de substituire (R.M.S.) între două bunuri, Y şi X, măsoară variaţia cantităţii necesare a fi consumate din bunul Y, de-a lungul unei curbe de indiferenţă, pentru a compensa o variaţie infinit de mică (infinitezimală) a cantităţii consumate din bunul X, astfel încât nivelul utilităţii totale să rămână neschimbat.

$$RMS = (-)\frac{\partial Y}{\partial X}$$

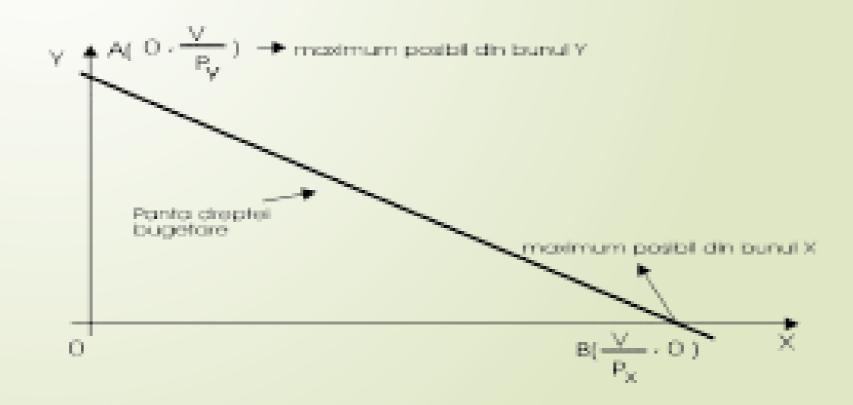
Rata medie de substituire:

$$R\overline{m}S_{AC} = (-)\frac{\Delta Y}{\Delta X}$$

3.3.3. Echilibrul consumatorului

constrângerea bugetară $V = P_x \cdot X + P_y \cdot Y$

Fig.3.4. Construirea dreptei bugetare

3.3.3.2. Combinația optimală: combinația optimală este definită de punctul în care curba de indiferență este tangentă la dreapta bugetară (punctul E din fig. 3.5.).

$$\frac{U_m X}{P_x} = \frac{U_m Y}{P_y}$$

Fig.3.5. Alegerea combinației optimale

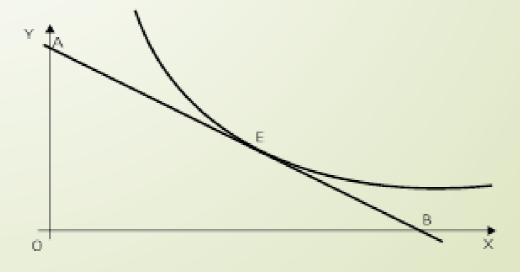
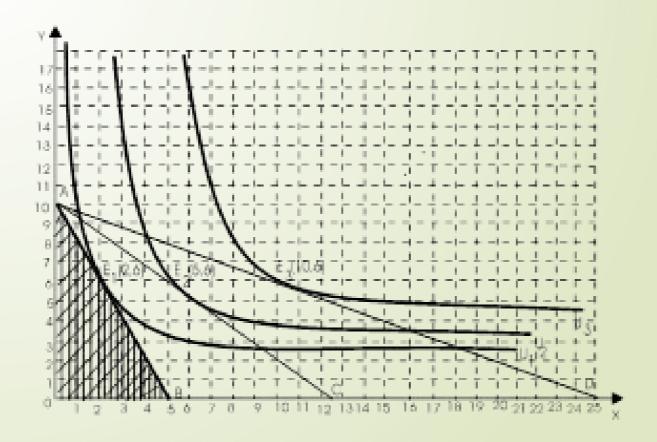

Fig.3.6. Determinarea punctului de echilibru al consumatorului și efectul modificării prețului bunului X

 $\mathbf{d_0d_2}$

Fig.3.7. Efectul variațiilor de preț

3.4. Noțiuni asupra noii teorii a consumatorului

- noua abordare face *distincție între bunuri și nevoi*.
- integrarea costului timpului.
- 🛘 integrarea în analiză a capitalului uman.